

VYTVORENIE PROFESIJNÝCH ŠTANDARDOV KĹUČOVÝCH ZAMESTNANCOV ŠKOLY A PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV V SYSTÉME DUÁLNEHO VZDELÁVANIA

Bratislava

2020

VYTVORENIE PROFESIJNÝCH ŠTANDARDOV KLÚČOVÝCH ZAMESTNANCOV ŠKOLY A PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV V SYSTÉME DUÁLNEHO VZDELÁVANIA

Kľúčovými indikátormi strednej odbornej školy sú:

- 1) Riadenie organizácie.
- 2) Výchovno-vzdelávací proces.
- 3) Učiteľ.
- 4) Žiak.

1) Riadenie organizácie:

- ❖ Riaditeľ – výber na základe kompetencií kľúčových pre realizáciu poslania a cieľov školy, je hodnotený podľa výsledkov a cieľov, iniciátor zmien, tímový hráč.
- ❖ Spoločná vízia pre trvalo udržateľný rozvoj participácia zamestnancov na tvorbe, jasná kultúra školy, lojalita, hrdosť, napĺňanie vízie do praxe, jasné hodnoty školy pre všetkých (učiteľ, žiak, rodič, sociálni partneri).
- ❖ Tímová spolupráca - tímová štruktúra organizácie, aktívna spolupráca smerom dnu aj von, podpora zodpovednosti jednotlivcov, lepšie dosahovanie cieľov, výmena informácií, podpora inovatívnosti, nápadov, dávanie spätnej väzby.
- ❖ Participatívny štýl riadenia – naplno využívaný potenciál zamestnancov, delegovanie zodpovednosti, seberealizácia.
- ❖ Škola - učiaca sa organizácia, vzájomný rozvoj učiteľ, žiak, zamestnávateľ.

2) Výchovno-vzdelávací proces:

- Vyučovacie metódy (medzi-predmetová výuka, aktivizujúce metódy, sprevádzanie).
- Organizačné formy edukácie (vzájomné väzby vyučovania – plánovanie, riadenie, analýza, hodnotenie výuky, projektové vyučovanie, otvorené vyučovanie...).
- Koncepcia profesie z pohľadu požiadaviek zamestnávateľa a praxe (implementácia inovatívnych metód vzdelávania, identifikácia deficitných kľúčových kompetencií (učiteľ/žiak) a prijatie opatrení,

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

spolupráca so sociálnymi partnermi, ktoré smeruje k úspešnému profesijnému a spoločenskému uplatneniu absolventa).

- Efektívne edukačné stratégie – postupy a spôsoby podporujúce úspešné učenie žiaka (interakcia, spätná väzba, náročné úlohy, aktívne porozumenie pri zadaní, ciele, rozhodnutia, samostatnosť, vzájomný rešpekt...).

3) Učiteľ:

- Rozšírený kompetenčný profil (okrem získaných na VŠ – efektívne stanovovanie cieľov, tímová spolupráca, schopnosť vyhľadávať a získavať zdroje k podpore inovatívnych metód výuky, orientácia na zákazníka, vedieť pracovať za zmenených podmienok, tvorivosť, flexibilita).
- Zmena v myslení v procese plánovania edukácie a hodnotenia dosiahnutých úspechov žiaka (zmena v prístupe k plánovaniu vyučovacej hodiny, stáva sa mentorom, koučom, poradcom, facilitátorom, sprievodcom). Vytvára diferencované didaktické prístupy vzhľadom k možnostiam žiaka, poskytuje spätnú väzbu v procese.
- Informačná podpora a ďalšie vzdelávanie (hľadanie odpovedí na zlepšenie, zdieľanie skúseností, nových vedomostí, stanovovanie cieľov na rozvoj...).
- Tímlíderstvo - učiteľ v pozícii tímlídra preberá zodpovednosť za plnenie vízie SOŠ smerom dovnútra, spolupráca, riešenie problémov včas.

Rola učiteľa:

Učiteľ sa mení na sprievodcu:

- Pozná, identifikuje a rozvíja želané kompetencie (zručnosti, schopnosti a vedomosti) všeobecné a špecifické, ktoré sú potrebné pre daný odbor a uplatnenie v živote.
- Vede žiakov k zodpovednosti a samostatnosti pri dosahovaní výsledkov.
- Aktívne ovplyvňuje a vytvára hodnotové, postojoyé a vôľové štruktúry žiakov.
- Implementuje nové moderné vyučovacie metódy na podporu výchovy a vzdelávania.
- Zameriava rozpis učiva aj na rozvoj kompetencií a implementuje ho medzipredmetovo.
- Spolupracuje (vytvára tímy) s ostatnými pedagógmi, inštruktormi.
- Robí záznamy, spolu so žiakom, rodičmi a inštruktormi (majstrami) vytvára jeho portfólio.

4) Žiak

- ❖ Profesijná orientácia (rozvíjanie a napĺňanie reálneho profesijného cieľa, perspektíva úspešného uplatnenia sa žiaka v živote, profesijné portfólio žiaka).
- ❖ Individuálne edukačné potreby žiaka (sebahodnotenie, prevzatie zodpovednosti sám za seba, stanovenie cieľov, zefektívnenie edukácie, poskytovanie spätnej väzby, konštruktívna práca s informáciami).
- ❖ Sebahodnotenie, sebariadenie, samostatnosť (ich rozvoj je dôležitý pre prevzatie zodpovednosti žiaka za vlastný život, učiteľ je zodpovedný za sprevádzanie žiaka v procese implementácie prostredníctvom výchovno-vzdelávacieho procesu).
- ❖ Rozšírený kompetenčný profil absolventa (vytvorenie funkčných väzieb SOŠ so sociálnymi partnermi - spoločné formulovanie kompetenčného profilu absolventa - prepojiť s kvalifikáciou).

Za kľúčových zamestnancov modernej strednej odbornej školy v systéme duálneho vzdelávania možno považovať osoby v pozíciách:

- riaditeľ školy,
- zástupca riaditeľa školy,
- kariérový sprievodca,
- učiteľ,
- majster odbornej výchovy,
- inštruktor.

RIADITEĽ ŠKOLY

Manažérske kompetencie riaditeľa SOŠ sa stávajú jedným z kľúčových faktorov úspechu školy pri naplňovaní poslania a vízie, pri vytváraní pridanej hodnoty a pri zvyšovaní výkonu školy a to najmä rozvojom vlastných ľudí.

Kompetencie riaditeľa SOŠ:

- Kompetencie vysokého výkonu
 - ❖ Kognitívne kompetencie
 - 1) Vyhľadávanie informácií - Zhromažďovať množstvo rôznorodých informácií a využívanie širokého spektra zdrojov na vybudovanie potrebného informačného zázemia pre rozhodovanie. Využívať pravidelne zisťované výsledky žiakov k zlepšovaniu edukačného procesu. Využívať nové poznatky pre optimalizáciu edukačného procesu. Využívať poznatky, aby v predstihu inovoval ŠkVP.
 - 2) Tvorba konceptov a vízií - Vytvárať rámce, modely, alebo formulovať koncepcie, vízie, hypotézy o súčasnom a budúcom dianí, uvedomovať si trendy, opakujúce sa vzorce a kauzálne vzťahy (vzťahy príčiny a dôsledku). Zostavovať víziu zodpovedajúcu potrebám školy.
 - 3) Konceptná pružnosť - Flexibilita pri tvorbe stratégií - Identifikovať možné varianty v plánovaní a rozhodovaní, posudzovať súčasne viacero možností a vyhodnocovať ich výhody a nevýhody. Stanovovať priority a rozhodnúť o dôležitosti a naliehavosti každej z nich.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

Stanovovať stratégiu, pomenovať zmerateľné ciele v súlade s víziou školy. Implementovať ŠVP do ŠKVP tak, aby zodpovedal škole, žiakom aj situácii, v ktorej sa škola nachádza.

❖ **Motivačné kompetencie**

- 4) Riadenie interakcií - Zapájať druhých ľudí do spoločnej činnosti, budovať tímovú spoluprácu, vytvárať sieť vzťahov v rámci školy i mimo nej. Zostavovať tím a pracovať s jeho jednotlivými členmi. Riešiť konflikty otvorene a rýchlo. Zvládať odpor voči zmenám.
- 5) Pochopenie druhých - Používať otvorené a zisťovacie otázky, aktívne počúvať, parafrázovať a sumarizovať s cieľom pochopiť myšlienky, predstavy a pocity druhých, porozumieť udalostiam, problémom, možnostiam z pozície partnera. Komunikovať vhodne s členmi svojho tímu aj s partnermi školy. Nadväzovať spoluprácu s partnermi školy a využiť ich k prospechu školy. Akceptovať podmienky vytvorené zriaďovateľom školy a legislatívnym rámcom.
- 6) Orientácia na rozvoj - Rozvíjať spolupracovníkov k samostatnosti a zodpovednosti, vytvárať pozitívnu klímu pre rast a rozvoj, poskytovať spätnú väzbu a koučovanie pre skvalitnenie výkonnosti. Dosahovať svojim pôsobením optimálny výkon členov svojho tímu. Zaisťovať pre školu finančné zdroje mimo stanovený rozpočet.
- 7) Personálne kompetencie - Rozvoj osobnej identity, harmonické ľudské vzťahy, mravné a etické správanie, prácu v kolektíve, toleranciu, schopnosť kompromisov, ale aj starostlivosť o vlastné zdravie a zdravý spôsob života, empatiu, osobný rozvoj a rozvoj kariéry, motiváciu. Robiť správne výber pracovníkov, ich adaptáciu a hodnotenie, stanovovať kritériá a starať sa o ďalší rozvoj pracovníkov.

❖ **Smerové kompetencie**

- 8) Sebadôvera - Vedieť obhájiť svoj názor alebo stanovisko, v čase potreby vedieť rozhodnúť i tam, kde niet „správnych“ riešení, vyjadrovať dôveru v úspešnosť budúcich činností. Vedieť sa rozhodovať a niesť následky svojich rozhodnutí.
- 9) Vplyv - Používať škálu metód pre získanie podpory pre svoje myšlienky, stratégie a hodnoty. Rozvrhnúť si správne svoj čas, stíhať svoju prácu. Vzdelávať sa pravidelne, dokázať sa poučiť z vlastných chýb. Vedieť pracovať pod časovým tlakom.

❖ **Výkonové kompetencie**

- 10) Prezentácia - Jasne, s ľahkosťou a so záujmom formulovať myšlienky, vedieť zaujať a presvedčiť, efektívne používať technické a vizuálne pomôcky.
- 11) Orientácia na výkon - Mať vysoké vnútorné pracovné normy, stanovovať si náročné ale dosiahnuteľné ciele, snaha robiť veci lepšie, byť efektívnejší, stále zdokonaľovať činnosti SOŠ. Riadiť školu v súlade s platnými právnymi a ekonomickými predpismi.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

- 12) Orientácia na cieľ – Proaktívna orientácia - Orientácia na konanie, uskutočňovanie zámerov a cieľov, preberanie zodpovednosti za dianie vo svojej sfére vplyvu. Propagovať a zviditeľňovať školu na verejnosti. Sledovať trendy vývoja v školstve a dokázať ich implementovať do života školy.

ZÁSTUPCA RIADITEĽA ŠKOLY

Kompetencie zástupcu riaditeľa SOŠ:

❖ Kognitívne kompetencie

- 1) Vyhľadávanie informácií - Zhromažďovať množstvo rôznorodých informácií a využívať širokého spektrum zdrojov na vybudovanie potrebného informačného zázemia pre rozhodovanie. Využívať pravidelne zisťované výsledky žiakov k zlepšovaniu edukačného procesu. Využívať nové poznatky pre optimalizáciu edukačného procesu. Využívať poznatky, aby v predstihu inovoval ŠkVP.
- 2) Tvorba konceptov a vízií - Vytvárať rámce, modely, alebo formulovať koncepcie, vízie, hypotézy o súčasnom a budúcom dianí, uvedomovať si trendy, opakujúce sa vzorce a kauzálne vzťahy (vzťahy príčiny a dôsledku). Dokázať zostaviť víziu zodpovedajúcu potrebám školy. Plánovať, organizovať, koordinovať a kontrolovať činnosti vyučovania v rozsahu delegovanej právomoci.
- 3) Konceptná pružnosť - Flexibilita pri tvorbe stratégií - Identifikovať možné varianty v plánovaní a rozhodovaní, posudzovať súčasne viacero možností a vyhodnocovať ich výhody a nevýhody. Pripravovať koncepciu a inovácie v oblasti teoretického / odborného vzdelávania žiakov s ohľadom na duálne vzdelávanie a v súlade s platnou legislatívou.

❖ Motivačné kompetencie

- 4) Riadenie interakcií - Zapájať druhých ľudí do spoločnej činnosti, budovať tímovú spoluprácu, vytvárať sieť vzťahov v rámci školy i mimo nej. Zostavovať tím a pracovať s jeho jednotlivými členmi. Riešiť konflikty otvorene a rýchlo. Zvládať odpor voči zmenám. Riešiť a vykonávať samostatne úlohy, realizovať samostatne a iniciatívne rozhodnutia v rámci delegovanej právomoci. Organizovať samostatne svoje činnosti, ako aj činnosť iných osôb (učiteľov, žiakov a pod.).

- 5) Pochopenie druhých - Používať otvorené a zisťovacie otázky, aktívne počúvať, parafrázovať a sumarizovať s cieľom pochopiť myšlienky, predstavy a pocity druhých, porozumieť udalostiam, problémom, možnostiam z pozície partnera. Komunikovať vhodne s členmi svojho tímu aj s partnermi školy. Nadväzovať spoluprácu s partnermi školy a dokázať ich využiť v prospech školy. Dokázať akceptovať podmienky vytvorené zriaďovateľom školy a legislatívnym rámcom.
- 6) Orientácia na rozvoj - Rozvíjať spolupracovníkov k samostatnosti a zodpovednosti, vytvárať pozitívnu klímu pre rast a rozvoj, poskytovať spätnú väzbu a koučovanie pre skvalitnenie výkonnosti. Dosahovať svojim pôsobením optimálny výkon členov svojho tímu. Zaisťovať pre školu finančné zdroje mimo stanovený rozpočet. Prevziať zodpovednosť za svoje konanie, ako aj za činnosti v rámci teoretického / praktického vyučovania. Poznať a dodržiavať pravidlá v rámci duálneho vzdelávania, zodpovedne sa postaviť k vzniknutým problémovým situáciám, analyzovať ich a riešiť v súlade s potrebami školy a etickými normami. Riadiť svoj rozvoj a iniciatívne získavať a rozširovať svoje vedomosti v súlade so spoločenskými potrebami a požiadavkami pedagogickej a odbornej praxe, byť pozitívnym príkladom pre kolegov a žiakov.
- 7) Personálne kompetencie - Rozvoj osobnej identity, harmonické ľudské vzťahy, mravné a etické správanie, prácu v kolektíve, toleranciu, schopnosť kompromisov, ale aj starostlivosť o vlastné zdravie a zdravý spôsob života, empatiu, osobný rozvoj a rozvoj kariéry, motiváciu. Pracovať s inými ľuďmi a prevziať zodpovednosť za vedenie tímu, schopnosť prepojiť a zabezpečiť spoluprácu rôznych tímov v rámci duálneho vzdelávania. Stanoviť priority, plánovať, riadiť a motivovať členov tímu k dosahovaniu cieľov školy. Udržiavať harmonické vzťahy a interpersonálne interakcie v tíme. Prevziať zodpovednosť za riadenie tímu v rámci zvereného úseku teoretického vyučovania ako aj procesov prebiehajúcich v tomto úseku, byť príkladom pre ľudí (kolegov, študentov) v zverenom kolektíve. Zvyšovať výkonnosť v kontexte svojej práce.

❖ Smerové kompetencie

- 8) Sebadôvera - Vedieť obhájiť svoj názor alebo stanovisko, v čase potreby vedieť rozhodnúť i tam, kde niet „správnych“ riešení, vyjadrovať dôveru v úspešnosť budúcich činností. Vedieť rozhodovať a niesť následky svojich rozhodnutí.
- 9) Vplyv - Používať škálu metód pre získanie podpory pre svoje myšlienky, stratégie a hodnoty. Rozvrhnúť správne svoj čas, stíhať svoju prácu. Vzdelávať sa pravidelne. Dokázať sa poučiť z vlastných chýb. Vedieť pracovať pod časovým tlakom. Vedieť hľadať nové inovatívne postupy a riešenia, aktívne reagovať na zmeny a novovzniknuté situácie. Mať pružnosť

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

v myslení, schopnosť adaptovať sa na zmeny. Dokázať improvizovať a flexibilne reagovať pri zmenách naplánovaných činností.

❖ Výkonové kompetencie

- 10) Prezentácia - Jasne, s ľahkosťou a so záujmom formulovať myšlienky, vedieť zaujať a presvedčiť, efektívne používať technické a vizuálne pomôcky.
- 11) Orientácia na výkon - Mať vysoké vnútorné pracovné normy, stanovovať si náročné ale dosiahnuteľné ciele, snaha robiť veci lepšie, byť efektívnejší, stále zdokonaľovať činnosti školy. Vedieť napĺňať základné manažérske funkcie, plánovať, organizovať, viesť (riadiť), kontrolovať a koordinovať zamestnancov v rámci zvereneného útvaru/úseku a ich aktivity.
- 12) Orientácia na cieľ – Proaktívna orientácia - Orientácia na konanie, uskutočňovanie zámerov a cieľov, preberanie zodpovednosti za dianie vo svojej sfére vplyvu. Propagovať a zviditeľňovať školu na verejnosti. Sledovať trendy vývoja v školstve a dokázať ich implementovať do života školy.

KARIÉROVÝ SPRIEVODCA

Kompetencie kariérového sprievodcu:

❖ Kognitívne kompetencie

- 1) Vyhľadávanie informácií - Zhromažďovať množstvo rôznych informácií a využívať široké spektrum zdrojov na vybudovanie potrebného informačného zázemia pre rozhodovanie. Využívať špeciálne podporné metodiky a IKT nástroje na identifikáciu potenciálu žiakov. Využívať pravidelne zisťované výsledky žiakov, ktoré sa dajú využiť pri plánovaní kariéry žiakov. Vyhľadávať a pracovať s informáciami o trhu práce a jeho trendoch. Vedieť sa zorientovať v informáciách o požiadavkách trhu absolventov (aké zručnosti, schopnosti, vedomosti sa od absolventov požadujú). Vedieť vyhľadať informácie o možnosti uplatnenia absolventov na trhu práce (trh regionálny, SR, EÚ).
- 2) Tvorba konceptov a vízií - Vytvárať rámce, modely, alebo formulovať koncepcie, vízie, hypotézy o súčasnom a budúcom dianí, uvedomovať si trendy, opakujúce sa vzorce a kauzálne vzťahy (vzťahy príčiny a dôsledku). Dokázať formulovať koncepcie kariérovej dráhy jednotlivých žiakov rešpektujúc a prihliadajúc na ich diverzifikované potreby, postoje,

životnú situáciu, zázemie a pod. Prinášať nové myšlienky, nápady, riešenia a aplikovať ich do nových postupov. Vytvárať plán aktivít na školský rok.

- 3) Koncepcná pružnosť - Flexibilita pri tvorbe stratégií - Identifikovať možné varianty v plánovaní a rozhodovaní, posudzovať súčasne viacero možností a vyhodnocovať ich výhody a nevýhody. Stanoviť priority a rozhodnúť o dôležitosti a naliehavosti každej z nich. Uvažovať v súvislostiach, schopnosť logickej analýzy a syntézy, myslieť v súvislostiach, predvídať, vyvodiť závery a flexibilne na ne reagovať a stanoviť ďalšie kroky.

❖ **Motivačné kompetencie**

- 4) Riadenie interakcií - Zapájať druhých ľudí do spoločnej činnosti, budovať tímovú spoluprácu, vytvárať sieť vzťahov v rámci školy i mimo nej. Vedieť zostaviť tím a pracovať s jeho jednotlivými členmi. Viest', sprevádzať žiakov vo vzťahu k procesu ich kariérového vývinu a sebapoznávania smerom k dosahovaniu kompetencie kariérovej zrelosti. Sprevádzať žiakov k uvedomeniu si, čo ešte by mal žiak vedieť a ovládať, aby sa uplatnil, a stanoveniu si realistických profesijných cieľov. Organizovať, plánovať a koordinovať, stanoviť postupnosť krokov, schopnosť určiť si priority a stanoviť si ciele. Organizovať si prácu a systematicky sledovať stanovené kroky na dosiahnutie cieľov, vrátane schopnosti riadiť čas.
- 5) Pochopenie druhých - Používať otvorené a zisťovacie otázky, aktívne počúvať, parafrázovať a sumarizovať s cieľom pochopiť myšlienky, predstavy a pocity druhých, porozumieť udalostiam, problémom, možnostiam z pozície partnera. Dokázať vhodne komunikovať s členmi svojho tímu aj s partnermi školy. Nadväzovať spoluprácu s partnermi školy a dokázať ich využiť k prospechu školy. Dokázať akceptovať podmienky vytvorené zriaďovateľom školy a legislatívnym rámcom. Pochopiť a vcítiť sa do druhého človeka, do jeho emócií, spôsobov myslenia, postojov, porozumieť a pochopiť jeho problém. Zaujímať sa o druhých ľudí, schopnosť vybudovať si korektné vzťahy, schopnosť rešpektovať a akceptovať ostatných, schopnosť prispôbiť sa situácii.
- 6) Orientácia na rozvoj - Rozvíjať žiakov k samostatnosti a zodpovednosti, vytvárať pozitívnu klímu pre rast a rozvoj, poskytovať spätnú väzbu a koučovanie pre skvalitnenie výkonnosti. Sprevádzať žiakov, aby vnímali svoje vedomosti, zručnosti, záujmy a hodnoty vo vzťahu k svetu práce. Sprevádzať žiakov k prepájaniu nadobudnutých vedomostí s praxou (vnímanie kontextu, ako možno nadobudnuté vedomosti prepojiť s povolaniami na trhu práce). Identifikovať problémy včas, riešiť ich v prospech situácie, prekonávať prekážky a neúspechy a motivovať sa k stanovovaniu a dosahovaniu ďalších cieľov. Vedieť zhodnotiť svoje konanie, vedieť zhodnotiť svoje silné a slabé stránky, pozitívny postoj k učeniu smerujúci k rozvoju vlastných stránok. Nadobúdať nové poznatky a skúsenosti. Samovzdelávať,

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

motivovať a zdokonaľovať sa v profesionálnej oblasti. Mať prehľad o nových trendoch. Prepájať nové poznatky a skúsenosti s existujúcimi (integrovat' existujúce a novonadobudnuté poznatky).

- 7) **Personálne kompetencie** - Rozvoj osobnej identity, harmonické ľudské vzťahy, mravné a etické správanie, prácu v kolektíve, toleranciu, schopnosť kompromisov, ale aj starostlivosť o vlastné zdravie a zdravý spôsob života, empatiu, osobný rozvoj a rozvoj kariéry, motiváciu. Využívať skupinové aktivity so žiakmi, ktorých cieľom je podpora motivácie žiakov uplatniť sa v študovanom odbore, rozvoj postojov, zručností, schopností žiakov, zvyšovanie a zlepšovanie zručností, potrebných pri hľadaní a udržaní si zamestnania. Využívať postupy individuálnej práce so žiakmi vo vzťahu k ich sprevádzaniu v kariérovom vývine. Pracovať s množstvom odlišných žiakov, rešpektujúc a prihliadajúc na ich diverzifikované potreby, postoje, životnú situáciu, zázemie apod. Budovať aktívne vzťahy v rôznych sociálnych skupinách, nebať sa nových situácií.

❖ **Smerové kompetencie**

- 8) **Sebadôvera** - Vedieť obhájiť svoj názor alebo stanovisko, v čase potreby vedieť rozhodnúť i tam, kde niet „správnych“ riešení, vyjadrovať dôveru v úspešnosť budúcich činností. Vedieť sa rozhodovať a niesť následky svojich rozhodnutí. Mať primerane situácii sebaisté správanie, sebadôveru aj v neznámych situáciách. Zvládnuť aj nové situácie. Prijímať spätnú väzbu. Získať prirodzenú autoritu a rešpekt, primeraným spôsobom vyjadrovať svoje pocity, názory a potreby v interakcii s inými ľuďmi. Ovplyvňovať okolité dianie.
- 9) **Vplyv** - Používať škálu metód pre získanie podpory pre svoje myšlienky, stratégie a hodnoty. Dokázať si rozvrhnúť svoj čas, stíhať svoju prácu. Vzdelávať sa. Poučiť sa z vlastných chýb. Dodržiavať a rešpektovať stanovené pravidlá a postupy. Rešpektovať dôverný charakter práce. Narábať citlivo s dôvernými osobnými údajmi. Robiť rozhodnutia samostatne. Prevziať zodpovednosť za svoje rozhodnutia.

❖ **Výkonové kompetencie**

- 10) **Prezentácia** - Jasne, s ľahkosťou a so záujmom formulovať myšlienky, vedieť zaujať a presvedčiť, efektívne používať technické a vizuálne pomôcky. Správať sa adekvátne k situácii, primeraná verbálna a neverbálna komunikácia. Odkomunikovať jednotlivé témy zrozumiteľne a presvedčivo pre rôzne skupiny. Aktívne počúvať, zisťovať názory druhého, klásť otázky, aktívne zbierať informácie, venovať plnú pozornosť a čo najpresnejšie pochopiť to, čo komunikační partneri vyjadrujú. Vedieť dať najavo svoj záujem a pochopenie.

- 11) **Orientácia na výkon** - Mať vysoké vnútorné pracovné normy, stanovovať si náročné ale dosiahnuteľné ciele, snaha robiť veci lepšie, byť efektívnejší, stále zdokonaľovať činnosti

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

kariérového sprevádzania. Analyzovať situáciu, stanoviť si priority a postupnosť krokov, konanie smerom k dosahovaniu cieľov. Vytrvalosť a systematickosť v dosahovaní vytýčených cieľov. Organizovať si prácu s orientáciou na výsledok. Identifikovať, podporovať a rozvíjať silné stránky žiakov. Sledovať, dokumentovať a monitorovať rozvoj žiakov v jednotlivých ročníkoch vo vzťahu k smerovaniu k želanej úrovni kompetencie kariérovej zrelosti.

- 12) Orientácia na cieľ – Proaktívna orientácia - Orientácia na konanie, uskutočňovanie zámerov a cieľov, preberanie zodpovednosti za dianie vo svojej sfére vplyvu. Zameriavať sa na sprevádzanie žiakov k samostatnému rozhodovaniu a prevzatiu zodpovednosti za rozhodnutia v osobnom aj pracovnom živote. Sprevádzať žiakov pre lepšie pochopenie toho, aké hodnoty sú dôležité v pracovnom a osobnom živote. Zosúladiť očakávania praxe s reálnymi zručnosťami, schopnosťami a vedomosťami žiaka. Viest', sprevádzať žiakov vo vzťahu k procesu ich kariérového vývinu a sebapoznávania smerom k dosahovaniu kompetencie kariérovej zrelosti. Sprevádzať žiakov k uvedomeniu si, čo ešte by mal vedieť a ovládať, aby sa uplatnil, a stanoveniu si realistických (krátkodobých aj dlhodobých) profesijných cieľov. Zorientovať v problematike pracovného práva.

UČITEĽ

Kompetencie učiteľa:

❖ Kognitívne kompetencie

- 1) Vyhľadávanie informácií - Využívať rôzne informačné technológie a viesť žiakov k ich správne mu využívaniu. Využívať počítač a jeho príslušenstvo na získavanie, posudzovanie, ukladanie, tvorbu, prezentáciu a výmenu informácií a na komunikáciu a účasť v spolupracujúcich sieťach prostredníctvom internetu, vedieť pracovať aj s najmodernejšími IKT. Schopnosť vlastného výskumu a evalvácie žiakov v oblasti efektivity učenia.
- 2) Tvorba konceptov a vízií - Vytvárať rámce, modely, alebo formulovať koncepcie, vízie, hypotézy o súčasnom a budúcom dianí, uvedomovať si trendy, opakujúce sa vzorce a kauzálne vzťahy (vzťahy príčiny a dôsledku). Využívať vo svojej práci vedomosti nielen zo svojho odboru, ale aj z iných odborov. Mať schopnosť aplikovať techniky pre efektívne stanovovanie cieľov. Prispievať tvorivou činnosťou k naplneniu zdieľanej vízie školy. Vytvárať plán aktivít na školský rok.
- 3) Koncepčná pružnosť - Pružne reagovať na neustále sa meniace podmienky, na nové situácie a pod. Vedieť pracovať s učivom tak, aby sa pretváralo do vyššej úrovne informovanosti žiaka a vyvolalo

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

u žiaka schopnosť samostatne myslieť v danej oblasti, vytvárať si názory, diskutovať, riešiť problémové úlohy a pod. Navrhovať riešenia k budovaniu „PR“ školy. Vedieť pracovať za zmenených podmienok.

❖ Motivačné kompetencie

- 4) Riadenie interakcií - Zapájať druhých ľudí do spoločnej činnosti, budovať tímovú spoluprácu, vytvárať sieť vzťahov v rámci školy i mimo nej. Dokázať individuálne pristupovať k žiakom na základe identifikovaných edukačných potrieb.
- 5) Pochopenie druhých - Používať otvorené a zisťovacie otázky, aktívne počúvať, parafrázovať a sumarizovať s cieľom pochopiť myšlienky, predstavy a pocity druhých, porozumieť udalostiam, problémom, možnostiam z pozície partnera. Podieľať sa na rozvoji komunitného života školy. Spolupracovať s učiteľmi a žiakmi, byť súčasťou tímu.
- 6) Orientácia na rozvoj - Rozvíjať spolupracovníkov k samostatnosti a zodpovednosti, vytvárať pozitívnu klímu pre rast a rozvoj, poskytovať spätnú väzbu a koučovanie pre skvalitnenie výkonnosti. Sprevádzať žiaka pri rozvoji myslenia v súvislostiach. Zaujímať sa o nové vedomosti a permanentné sebavzdelávanie. Vyhľadávať a získavať zdroje k podpore inovatívnych metód a foriem výučby. Orientovať sa v hodnotách, ktoré v sebe ukrýva pro - zákaznícky prístup (škola – poskytovateľ vzdelávacích služieb).
- 7) Personálne kompetencie - Rozvoj osobnej identity, harmonické ľudské vzťahy, mravné a etické správanie, prácu v kolektíve, toleranciu, schopnosť kompromisov, ale aj starostlivosť o vlastné zdravie a zdravý spôsob života, empatiu, osobný rozvoj a rozvoj kariéry, motiváciu. Dokázať vzájomne na seba pôsobiť (žiak, skupina) a vytvárať vzájomné vzťahy. Schopnosť pracovať v tíme, koordinovať činnosť, prevziať zodpovednosť z pozície tímlídra.

❖ Smerové kompetencie

- 8) Sebadôvera - Vedieť obhájiť svoj názor alebo stanovisko, v čase potreby vedieť rozhodnúť i tam, kde niet „správnych“ riešení, vyjadrovať dôveru v úspešnosť budúcich činností.
- 9) Vplyv - Používať škálu metód pre získanie podpory pre svoje myšlienky, stratégie a hodnoty. Uvedomovať si potrebu kreativity, obohacovať ňou svoju každodennú činnosť.

❖ Výkonové kompetencie

- 10) Prezentácia - Jasne, s ľahkosťou a so záujmom formulovať myšlienky, vedieť zaujať a presvedčiť, efektívne používať technické a vizuálne pomôcky.
- 11) Orientácia na výkon - Mať vysoké vnútorné pracovné normy, stanovovať si náročné ale dosiahnuteľné ciele, snaha robiť veci lepšie, byť efektívnejší, stále zdokonaľovať činnosti školy. Viest dialóg so žiakom, skupinou, aj sám so sebou. Umožňovať vzájomnú komunikáciu ostatným.

Porozumieť a interpretovať myšlienky, pocity a informácie v ústnej a písomnej podobe. Zapojiť sa do komunikácie v rôznych vzdelávacích, pracovných a životných situáciách.

- 12) Orientácia na cieľ – Orientácia na konanie, uskutočňovanie zámerov a cieľov, preberanie zodpovednosti. Spolupracovať so žiakmi, rodičmi, kolegami, so širšou verejnosťou, viesť ich k vzájomnej spolupráci medzi sebou. Zodpovednosť za plnenie vízie školy smerom do vnútra školy, formou vedenia tímu, a smerom von, formou spolupráce so sociálnymi partnermi školy. Vystupovať vo vzťahu k žiakovi v pozícii sprievodcu.

MAJSTER ODBORNÉHO VÝCVIKU

Kompetencie majstra odbornej výchovy:

❖ Kognitívne kompetencie

- 1) Vyhľadávanie informácií - Využívať rôzne informačné technológie a viesť žiakov k ich správne mu využívaniu.
- 2) Tvorba konceptov a vízií - Vytvárať rámce, modely, alebo formulovať koncepcie, vízie, hypotézy o súčasnom a budúcom dianí, uvedomovať si trendy, opakujúce sa vzorce a kauzálne vzťahy (vzťahy príčiny a dôsledku). Využívať vo svojej práci vedomosti nielen zo svojho odboru, ale aj z iných odborov. Aplikovať techniky pre efektívne stanovenie cieľov. Prispievať tvorivou činnosťou k naplneniu zdieľanej vízie školy. Plánovať, organizovať a koordinovať pracovný postup, svoju činnosť.
- 3) Koncepcná pružnosť - Pružne reagovať na neustále sa meniace podmienky, na nové situácie v danom odbore na trhu práce. Pracovať s učivom tak, aby sa pretváralo do vyššej úrovne informovanosti žiaka a vyvolalo u žiaka schopnosť samostatne myslieť v danej oblasti, vytvárať si názory, diskutovať, riešiť problémové úlohy a pod. Poznať zákonitosti riadenia pedagogického procesu. Mať v danom odbore preukázateľné zručnosti a prax. Orientovať sa aj v príbuzných odboroch.

❖ Motivačné kompetencie

- 4) Riadenie interakcií - Zapájať druhých ľudí do spoločnej činnosti, budovať tímovú spoluprácu, vytvárať sieť vzťahov v rámci školy i mimo nej. Dokázať individuálne pristupovať k žiakom. Spolupracovať s ostatnými pedagogickými zamestnancami, s rodičmi, so psychológmi, so

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

zástupcami zamestnávateľov, s inštruktormi a s ďalšími zúčastnenými subjektami. Identifikovať problémy zavčas. Vedieť primeraným spôsobom reagovať v záťažových situáciách. Motivovať seba i ostatných k zdolávaniu prekážok.

- 5) Pochopenie druhých - Používať otvorené a zisťovacie otázky, aktívne počúvať, parafrázovať a sumarizovať s cieľom pochopiť myšlienky, predstavy a pocity druhých, porozumieť udalostiam, problémom, možnostiam z pozície partnera. Podieľať sa na rozvoji komunitného života školy.
- 6) Orientácia na rozvoj - Rozvíjať spolupracovníkov k samostatnosti a zodpovednosti, vytvárať pozitívnu klímu pre rast a rozvoj, poskytovať spätnú väzbu a koučovanie pre skvalitnenie výkonnosti. Sprevádzať žiaka pri rozvoji myslenia v súvislostiach. Vytvárať podmienky pre rozvoj kľúčových kompetencií žiakov. Vedieť žiakovi poradiť pri riešení problému.
- 7) Personálne kompetencie - Rozvoj osobnej identity, harmonické ľudské vzťahy, mravné a etické správanie, prácu v kolektíve, toleranciu, schopnosť kompromisov, ale aj starostlivosť o vlastné zdravie a zdravý spôsob života, empatiu, osobný rozvoj a rozvoj kariéry, motiváciu. Vytvárať vzájomné vzťahy. Pracovať v tíme, koordinovať činnosť.

❖ Smerové kompetencie

- 8) Sebadôvera - Vedieť obhájiť svoj názor alebo stanovisko, v čase potreby vedieť rozhodnúť i tam, kde niet „správnych“ riešení, vyjadrovať dôveru v úspešnosť budúcich činností. Zaujať vlastný postoj.
- 9) Vplyv - Používať škálu metód pre získanie podpory pre svoje myšlienky, stratégie a hodnoty.

❖ Výkonové kompetencie

- 10) Prezentácia - Jasne, s ľahkosťou a so záujmom formulovať myšlienky, vedieť zaujať a presvedčiť, efektívne používať technické a vizuálne pomôcky.
- 11) Orientácia na výkon - Mať vysoké vnútorné pracovné normy, stanovovať si náročné ale dosiahnuteľné ciele, snaha robiť veci lepšie, byť efektívnejší, stále zdokonaľovať činnosti školy. Viest' dialóg so žiakom, skupinou, aj sám so sebou, umožňovať vzájomnú komunikáciu ostatným. Porozumieť a interpretovať myšlienky, pocity a informácie v ústnej a písomnej podobe. Zapojiť sa do komunikácie v rôznych vzdelávacích, pracovných a životných situáciách.
- 12) Orientácia na cieľ – Orientácia na konanie, uskutočňovanie zámerov a cieľov, preberanie zodpovednosti. Spolupracovať so žiakmi, rodičmi, kolegami, so širšou verejnosťou, viesť ich k vzájomnej spolupráci medzi sebou. Stanoviť primerané ciele a motivovať seba i žiakov k ich dosahovaniu.

INŠTRUKTOR

Kompetencie hlavného inštruktora:

❖ Kognitívne kompetencie

- 1) Vyhľadávanie informácií - Zhromažďovať množstvo rôznorodých informácií a využívanie širokého spektra zdrojov na vybudovanie potrebného informačného zázemia pre rozhodovanie. Využívať pravidelne zisťované výsledky žiakov k zlepšovaniu edukačného procesu. Využívať nové poznatky z praxe pre optimalizáciu edukačného procesu.
- 2) Tvorba konceptov a vízií - Vytvárať rámce, modely, alebo formulovať koncepcie, vízie, hypotézy o súčasnom a budúcom dianí, uvedomovať si trendy, opakujúce sa vzorce a kauzálne vzťahy. Zostaviť víziu zodpovedajúcu potrebám firmy a školy.
- 3) Konceptná pružnosť - Flexibilita pri tvorbe stratégií - Identifikovať možné varianty v plánovaní a rozhodovaní, posudzovať súčasne viacero možností a vyhodnocovať ich výhody a nevýhody. Stanoviť priority a rozhodnúť o dôležitosti a naliehavosti každej z nich. Plánovať a pripravovať poskytovanie praktického vyučovania. Tvoríť obsah praktického vyučovania. Pripravovať postupy overovania získaných zručností. Zadeľovať žiakov na výkon praktického vyučovania pod vedením „poverených“ inštruktorov. Preraďovať žiakov medzi „poverenými“ inštruktormi. Koordinovať praktické vyučovanie žiaka za účasti viacerých „poverených“ inštruktorov na rôznych miestach praktického vyučovania u zamestnávateľa.

❖ Motivačné kompetencie

- 4) Riadenie interakcií - Zapájať druhých ľudí do spoločnej činnosti, budovať tímovú spoluprácu, vytvárať sieť vzťahov vo firme, v rámci školy i mimo nej. Zostaviť tím a pracovať s jeho jednotlivými členmi. Spolupracovať so zástupcami školy. Organizovať a spolupracovať pri ukončovaní štúdia. Viest' žiakov pri výkone praktického vyučovania, pridelovať cvičnú alebo produktívnu prácu.
- 5) Pochopenie druhých - Používať otvorené a zisťovacie otázky, aktívne počúvať, parafrázovať a sumarizovať s cieľom pochopiť myšlienky, predstavy a pocity druhých, porozumieť udalostiam, problémom, možnostiam z pozície partnera.
- 6) Orientácia na rozvoj - Rozvíjať spolupracovníkov k samostatnosti a zodpovednosti, vytvárať pozitívnu klímu pre rast a rozvoj, poskytovať spätnú väzbu a koučovanie pre skvalitnenie výkonnosti. Sledovať pracovnú činnosť žiakov. Dodržiavať bezpečnosť pri práci. Dodržiavať

pracovné postupy. Usmerňovať žiakov pri vykonávaných činnostiach v rámci praktického vyučovania. Zabezpečovať školenia žiakov z oblasti BOZP a PO.

- 7) Personálne kompetencie - Rozvoj osobnej identity, harmonické ľudské vzťahy, mravné a etické správanie, prácu v kolektíve, toleranciu, schopnosť kompromisov, ale aj starostlivosť o vlastné zdravie a zdravý spôsob života, empatiu, osobný rozvoj a rozvoj kariéry, motiváciu.

❖ Smerové kompetencie

- 8) Sebadôvera - Vedieť obhájiť svoj názor alebo stanovisko, v čase potreby vedieť rozhodnúť i tam, kde niet „správnych“ riešení, vyjadrovať dôveru v úspešnosť budúcich činností.
- 9) Vplyv - Používať škálu metód pre získanie podpory pre svoje myšlienky, stratégie a hodnoty. Dokázať rozvrhnúť svoj čas.

❖ Výkonové kompetencie

- 10) Prezentácia - Jasne, s ľahkosťou a so záujmom formulovať myšlienky, vedieť zaujať a presvedčiť, efektívne používať technické a vizuálne pomôcky.
- 11) Orientácia na výkon - Mať vysoké vnútorné pracovné normy, stanovovať si náročné ale dosiahnuteľné ciele, snaha robiť veci lepšie, byť efektívnejší. Oboznamovať žiakov s náplňou vyučovacieho dňa. Hodnotiť pracovnú činnosť žiakov. Pripravovať podklady a podieľať sa na hodnotení a klasifikácii žiakov.
- 12) Orientácia na cieľ – Proaktívna orientácia - Orientácia na konanie, uskutočňovanie zámerov a cieľov, preberanie zodpovednosti za dianie vo svojej sfére vplyvu. Sledovať trendy vývoja vo firme a dokázať ich implementovať do vzdelávacieho procesu. Pripravovať podklady pre hmotné a finančné zabezpečenie žiakov.